

AZ ÉPÍTÉSI TERMÉKEK FORGALOMBA HOZÁSÁNAK ÉS BEÉPÍTÉSÉNEK JOGI
FELTÉTELEIRŐL

MCsSz állásfoglalás (frissítés) / 2023. augusztus

Tisztelt Vevőink! Partnereink!

Szövetségünk, a Műanyag-Csőgyártók Szövetsége (továbbiakban: MCsSz) 2015-ben tette közzé állásfoglalását ebben a fontos témakörben. Az európai és a hazai jogi szabályozás változásai időnként megkövetelik az állásfoglalás frissítését. Az eredeti, archív dokumentum továbbra is hozzáférhető marad a történeti nyomonkövethetőség érdekében.

Az Európai Parlament és a Tanács 305/2011/EU rendelete az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről c. rendelete (továbbiakban: CPR) továbbra is hatályban van. Megemlítjük azonban, hogy a CPR jelenleg átalakítás alatt van és az új típusú eljárás a harmonizált szabványok kialakítására már el is kezdődött.

Az alaphelyzet változatlan: a 305/2011/EU rendelet, azaz a forgalomba hozatali szabályozó CPR, közvetlenül hatályos minden EU tagországban, azonban csak a harmonizált európai műszaki dokumentummal (harmonizált szabvánnyal -hEN-, vagy Európai Műszaki Dokumentummal -EAD-) rendelkező építési termékekre vonatkozik. A CPR bevezetésével párhuzamosan a magyar kormány a 275/2013. (VII.16.) Korm. rendelet az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól szóló jogszabállyal a fentebb említett műszaki előírásokkal rendelkező építőipari termékeken túl a nem harmonizált építési termékek betervezésének és beépítésének feltételeit is szabályozta nemzeti szinten. Ez azt eredményezte, hogy Magyarországon minden építési terméket – függetlenül attól, hogy harmonizált-e az adott termék/termékcsoport – csak Teljesítmény-nyilatkozattal (továbbiakban: TNy) lehet betervezni és beépíteni, így értelemszerűen forgalmazni is (bár direkt módon a rendelet a forgalmazást nem érinti).

A harmonizált szabvánnyal rendelkező vagy ennek hiányában az EAD alapján európai műszaki értékelés (ETA) kiadásával „harmonizált” építési termékek az európai érvényességű teljesítménynyilatkozat (DoP) kiadása után csak CE-jelöléssel ellátva hozhatók forgalomba.

A „nem harmonizált” építési termékek magyarországi kísérődokumentuma a 275/2013.(VII.16.) alapján kiadott nemzeti Teljesítmény-nyilatkozat (továbbiakban TNy). A nemzeti TNy CE jelzésre nem jogosítja a gyártót, forgalmazót.

A MCsSz tagvállalatai által gyártott és/vagy forgalmazott épületen belül és kívül alkalmazható hőre lágyuló műanyag csőrendszerek jelenleg nem tartoznak a harmonizált építési termékek közé. A vonatkozó harmonizált szabványok kidolgozása és elfogadása jelenleg nincs napirenden, ezért ezekre a 275/2013. (VII.16.) Korm. rendelet rendelkezései az irányadók.

A 275/2013-as Kormányrendelet értelmében a nemzeti TNy alapjául nem harmonizált európai szabvány, nemzetközi szabvány, magyar szabvány vagy 2013. július 1-je előtt kiadott, hatályos építőipari műszaki engedély (ÉME) szolgálhat. A felsorolt dokumentumok

akkor képezhetik a nemzeti TNY alapját, ha abból a tervezett felhasználás szempontjából lényeges, alapvető termékjellemzők, valamint e jellemzők vizsgálatának, értékelésének módszerei és a teljesítmény-állandóság értékelésének és ellenőrzésének rendszere (az un. AVCP rendszer a 305/2011/EU rendelet V. mellékletében adott módozatok közül) meghatározható. Ha ezek a tartalmak nem határozhatók meg, akkor belföldi célú betervezés és beépítés céljából a gyártónak nemzeti műszaki értékelést (NMÉ-t) kell készíttetnie. [Megjegyzés: Az NMÉ elkészítésére és kiadására termékeink körében, ha arra szükség van, a Budapest Főváros Kormányhivatala által kijelölt szervezet jogosult.]

A MCsSz a hőre lágyuló műanyag csőrendszerek vonatkozásában a nemzeti TNY-k egységes alapjának megteremtése érdekében kezdeményezte a Magyar Szabványügyi Testület (továbbiakban: MSzT) illetékes Műszaki Bizottságánál Magyar Előszabványok (MSZE-k) kidolgozását és közzétételét. Az MSZE-k célja a lényeges jellemzők, a lényeges jellemzők mérésére szolgáló vizsgálati módszerek, valamint a teljesítmény-állandóság értékelésére és ellenőrzésére szolgáló rendszerek (AVCP-rendszer) meghatározása, harmonizált európai szabványtervezetek, és az Európai Bizottság által kiadott határozatok és mandátumok alapján.

Az alábbi előszabványok kerültek kidolgozásra

- MSZE 9981 Műanyag csővezetékrendszerek. Nyomás alatti csővezetékrendszerek lakóépületek épületen belüli és kívüli vízellátásához. A csövek, a csőidomok és a rendszer teljesítmény követelményei
- MSZE 9982 Műanyag csővezetékrendszerek. Földbe temetett nem nyomás alatti csatornacső rendszerek. A csövek, a csőidomok és a rendszer teljesítmény követelményei
- MSZE 9983 Műanyag csővezetékrendszerek. Földbe temetett és föld feletti nem nyomás alatti lefolyócső rendszerek lakóépületek épületen belüli szennyvízelvezetéshez. A csövek, a csőidomok és a rendszer teljesítmény követelményei
- MSZE 9984 Műanyag csővezetékrendszerek. Hideg – meleg víz csővezetékrendszerek. A csövek, a csőidomok és a rendszer teljesítmény követelményei
- MSZE 9989 Műanyag csővezetékrendszerek. Dréncsövek. Részelt és réseletlen dréncsőrendszerek általános előírásai és teljesítménykövetelményei.

Jelentős fejlemény, hogy 2020-ra elhárult a jogi akadálya annak, hogy a fenti előszabványok magyar szabvánnyá alakítását kezdeményezzük.

Az új kezdeményezésünk eredményeként 2022. februárjában az MSzT közzé tette az:

- MSZ 9982 Műanyag csővezetékrendszerek. Földbe fektetett, nem nyomás alatti csatornarendszerek. A csövek, a csőidomok és ezek együtteseinek lényeges műszaki termékjellemzői
- MSZ 9983 Műanyag csővezetékrendszerek. Földbe fektetett és föld feletti, nem nyomás alatti lefolyócsőrendszerek lakóépületek épületen belüli talaj- és szennyvízelvezetéséhez. A csövek, a csőidomok és ezek együtteseinek lényeges műszaki termékjellemzői

jelzetű és című magyar szabványokat, így természetesen az MSZE 9982 és MSZE 9983 egyidejűleg visszavonásra került.

A fentebb felsorolt MSZ-ek és MSZE-k a hatályuk alá eső – a szabványokban tételesen felsorolt termékszabványok által definiált - építési termékek esetében megalapozzák a teljesítmény-nyilatkozat kiadását, mivel tartalmazzák a 275/2013. (VII.16.) Korm.rendeletben előírt feltételeket. A fenti MSZ/MSZE-kel lefedett termékkörök műszaki jellemzőinek teljesítmény-állandóság értékelése és ellenőrzése az AVCP 4. rendszer szerint történik, összhangban az Európai Bizottságnak (EB) a harmonizált szabványok kidolgozására vonatkozó megbízásában (Mandátum: M131) meghatározott rendszerrel vagy rendszerekkel.

A 4-es rendszer gyártói öntanúsításon alapul, bejelentett műszaki értékelő- vagy tanúsítási szervezetnek nincsen feladata.

A MCsSz jogszabály értelmezése szerint az ivóvízzel érintkező termékek 4-es teljesítmény-állandóság értékelési és ellenőrzési rendszere (AVCP) a termékeknek az ivóvíz minőségére kifejtett hatása, azaz higiéniai jellemzői szempontjából kiegészítendő a vonatkozó nemzeti szabályozások szerint.

Ennek értelmében az ivóvízzel érintkező építési termék hazánkban 2023. 01. 13-át követően az 5/2023. (I. 12.) Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről c. jogszabályban rögzített módon, 2023. 08. 01-től, a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ (NNGyK) engedélyével kerülhet beépítésre, amely az építési termék higiéniai tulajdonságainak a megfelelőségét tanúsítja. (Az eljárás korábban a 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről kormányrendelet alapján, a Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) hatáskörébe tartozott.)

[Megjegyzés:

Az EB 2002/359/EK határozata és ezzel összhangban kiadott M/131-es mandátuma az emberi fogyasztásra szánt vízzel érintkező termékek higiéniai tulajdonságának (és kizárólagosan csak ennek a tulajdonságnak) az igazolását 1+-os AVCP rendszerben határozza meg, azonban az egységes vizsgálatimódszer és kritériumrendszer kidolgozásának hiányában az egész EU-ban nincs egyetlen, a higiéniai jellemzők tanúsításra a CPR tekintetében jogszerűen kijelölt/feljogosított szervezet sem! Így az 1+-os higiénia tanúsítás nem megoldott, nem követelhető.

A 2020. decemberében átdolgozott új ivóvízirányelv a 2020/2184 EU irányelv (Drinking Water Directive: DWD) felhatalmazást ad az EB-nek, hogy az egységes vizsgálati/tanúsítási rendszert kidolgozza. Ez a munka ismereteink szerint folyamatban van. Az új DWD szerint az emberi fogyasztásra szán vízzel érintkező építési termékek higiéniai jellemzőjének, teljesítmény-állandóságának AVCP 1+ rendszerű tanúsítása az erre a területre szakosodott, és kijelölt szervezetek feladata lesz.

A DWD átalakításával szinkronban folyik a CPR módosítása, az új CPR kidolgozása is. A CPR módosítástervezete szerint az emberi fogyasztásra szánt vízzel érintkező termékek kikerülnek a rendelet hatálya alól, és az ivóvíz irányelv fog e termékkör higiéniai jellemzőinek tanúsításáról rendelkezni.]

Az emberi fogyasztásra szánt vízzel érintkező termékek forgalomba hozatalával/beépítésével kapcsolatos álláspontunkat a területen illetékességgel rendelkező Hatóságok egyszer sem kérdőjelezték meg. Tisztelettel kérjük Önöket, hogy ha ezen állásfoglalásunk értelmében kiadott dokumentumaik (TNy plusz NNK/NNGyK engedély) miatt egyes projektekben korlátozni próbálják termékeik beépítését, jelezzék, hogy álláspontunkkal támogathassuk Önöket.

Felhívjuk továbbá a figyelmüket arra, hogy amennyiben a jelen dokumentumban tárgyalt termékkörben szükségük lenne új, a 275/2013. (VII. 16.) Kr-et kielégítő magyar szabvány kidolgozására, közös finanszírozással részt veszünk abban az MSzT MB 712-es Műszaki Bizottságban.

A fent hivatkozott MSZ/MSZE-k hatálya alá nem eső – és nem harmonizált – építési termékek teljesítmény-nyilatkozatának kiadása a 275/2013-as nemzeti építési termékrendeletnek megfelelően érvényes Nemzeti Műszaki Értékelés (NMÉ) alapján történhet.

Tájékoztatásul jelezzük, hogy a tagvállalataink által gyártott/forgalmazott egyéb felhasználású csőrendszerek – például: gázszállítás céljára vagy az elektromos kábelek védőcsövei – nem minősülnek a CPR szerinti építési terméknek, ezért azok megfelelőség igazolása változatlan szabályok szerint történik.

A Műanyag-Csőgyártók Szövetsége nevében:



Rozsnyay Kálmán
Elnök



Aranyi Sándor
Titkár